

Inhoud

Inleiding **2**

- 1** Stotterverhaal Emir **4**
- 2** Stotterverhaal Anja **6**
- 3** Stotterverhaal Casper **8**
- 4** Stotterverhaal Oscar **10**
- 5** Stotterverhaal Eric **13**
- 6** Feiten **15**
- 7** Theorie **16**
- 8** Vragen **18**
- 9** Stappenplan **20**
- 10** Stotterpyramide **22**
- 11** Vragenlijst **24**
- 12** Gevolgen van corona **26**

Nawoord **40**

Inleiding

10 jaar geleden schreef ik de eerste versie van *Stotteren begrijpen*. Er is ondertussen veel veranderd door digitalisering en het uitbreken van de corona-pandemie. Niet alleen hebben de meeste kinderen van de basisschool al een mobiele telefoon. Na school kijken ze filmpjes op you-tube over influencers. Social media zijn natuurlijk ook al tot hen doorgedrongen. Buiten spelen en ravotten is er bijna niet meer bij.

De invloed van social media is groot, niet alleen op volwassenen maar ook op kinderen. Als ik hen vraag wat ze later willen worden is het antwoord vaak *you-tuber* of *influencer* vanwege de glitter and glamour eromheen. Kinderen zijn deels nog wel zichzelf maar je ziet aan hun gedrag (meisjes en jongens nemen poses aan voor instagram-foto's) dat ze zich aanpassen. De druk van buitenaf om ook zo te willen zijn neemt toe en daarmee ook de onzekerheid.

En toen kwam corona. Totale chaos in de gezinnen en op school. In één week tijd had ik 7 nieuwe aanmeldingen voor stottertherapie.

Wat hebben deze kinderen gemeen?

Ze zijn gevoeliger dan het gemiddelde kind en kunnen de stress niet aan. Het wankele systeem (in dit geval het spreekstelsel) staat op zijn kop en stotteren is het gevolg. Teveel innerlijke druk zorgt ervoor dat ze zich niet kunnen ontspannen en ze ontwikkelen angsten.

De rust terugbrengen in hun leven is wat er moest gebeuren om het plotse stotteren te keren. Dat is bij 5 van de 7 kinderen ook gebeurd.

Toen ik deze versie aan het schrijven was ontdekte ik nog een verschil met 10 jaar geleden. De samenleving wordt steeds multicultureler. Alle beschreven stotterende kinderen zijn meertalig. Dan heb ik dus ook te maken met culturele verschillen zoals de rol van jongens in het gezin. Bij stotteren is een vertrouwensband tot stand brengen enorm belangrijk. Echt luisteren is meestal voldoende voor een stotterend persoon om zich goed te voelen. Aandacht geven blijft het belangrijkste aspect.

Ik hoop dat de recente voorbeelden tot hernieuwd begrip voor het stotteren mogen leiden. Tot over 10 jaar!

Marlies

1 Emir

Een Syrische jongen van 11 jaar stottert sinds anderhalf jaar. Hij spreekt snel en blijft vooral hangen aan het begin van een zin. De ademhaling is vluchtig en hij stottert op de B, de D en de L. Qua hoeveelheid stotteren scoort hij *gemiddeld* op de stotterernst-schaal.

Met vader heb ik een online gesprek gevoerd in verband met corona. Vader vertelt dat het stotteren is gestart in de tijd dat ze naar Turkije moesten vluchten. Ook zou er iets met de keel van Emir aan de hand zijn. Uiteindelijk bleek het te gaan om het pellen van de amandelen.

Emir kan fluisteren zonder stotteren en ook de automatische reeksen (tellen tot 20 en de dagen van de week achter elkaar opnoemen) lukken moeiteloos. Emir is een gedreven jongen. Hij wil later voor de familie gaan zorgen. Hij is vastbesloten een goede baan te vinden en dus werkt hij al heel hard op school. Het is een sociale jongen die graag wil laten zien wat hij kan. Zijn idool is Ronaldo.

Wat is hier nu de echte oorzaak? Zie **1**

Wat helpt Emir om zich goed te voelen en zo het stotteren te verlagen? Zie **2**

Antwoorden

- 1** De vlucht naar Turkije ging gepaard met veel stress en onzekerheid. Dat kan aangeduid worden als trauma. Omdat deze familie in een overlevingsmodus zit en zij dat liever niet als oorzaak zien, werd het pellen van de amandelen als oorzaak genoemd. Na uitleg dat er in de keel wel wat is gerommeld maar dat het spreekstelsel prima functioneert (dat bewijst de fluistertest, de samenspraak met mij en de vloeiende automatische reeksen), werd Emir veel rustiger en nam het stotteren af. Hij legt echter de lat voor zichzelf heel hoog en daarmee ook de innerlijke druk met als gevolg dat de stotterers wel terugkeren.
- 2** Emir is graag een voorbeeld voor anderen en in de stabilisatiefase is het goed voor hem om de regie zelf te nemen. Echter om dat voor jezelf te doen is een beetje vreemd dus hebben we besloten dat hij een andere stotteraar leert zijn spreekgedrag aan te pakken middels ontspanningsoefeningen, adem oefeningen en samenspraak. Hij oefent op deze manier zelf ook even heel bewust wat hij onbewust al zou moeten doen in de klas en wordt als expert gezien!